

Monumentnummer*: 525113

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82931/74

Woonplaats* Gorinchem
Gemeente* Gorinchem
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Gorinchem
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Gorinchem
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 870

Omschrijving**

Inleiding

ALGEMENE BEGRAAFPLAATS met diverse GRAFMONUMENTEN, gesticht in 1829, wordt gevormd door het zuidwestelijke deel van de huidige begraafplaats. Het heeft een vrij eenvoudige structuur en een voor deze fase kenmerkende sobere aanleg met diverse monumentale solitaire (naald- en loof)bomen en boomgroepen. Opvallend is de relatief grote variatie aan grafstenen- en tomben die verspreid over het terrein staan.

Omschrijving

Het rechthoekige terrein van het oudste gedeelte bevindt zich in het verlengde van het zuidoostelijke ijzeren toegangshek. Hier ligt een recht grindpad, dat halverwege wordt doorkruist door een tweede pad, waarbij de kruising cirkelvormig is en de verschillende hoeken cirkelsegmenten hebben.

Het merendeel van de graven is op het zuidoosten georiënteerd en de open ruimten belegd zijn met graszoden. Verspreid over het terrein, maar ondermeer bij het toegangshek waar een enigszins gebogen pad is, bevinden zich groepen heesters, loof- en naaldbomen, waaronder taxus, coniferen, platanen enz. Het aanzien van de begraafplaats wordt in hoofdzaak bepaald door diverse liggende en staande grafstenen, deels omsloten door ijzeren hekwerkjes. Meer in het oog springend zijn enkele graven met een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

duidelijk funeraire ornamentiek, waaronder die met een gebroken zuil. Het meest monumentaal zijn enkele familiegraven uit het derde kwart van de 19de eeuw, waaronder dat van de familie van Cornelis van Andel. Dit langgerekte overkluisde graf is opgetrokken uit grauwe baksteen met overwegend hardstenen elementen als plint, hoekblokken, afdekking, dekplaten en bekroning. Aan één lange zijde bevindt zich een verdiept gelegen trap met hardstenen keermuren, die leidt naar een ijzeren deur, voorzien van kruislings geplaatste toortsen. Het in hardsteen uitgevoerde zadeldak heeft gestileerde akroteriën op de hoeken en boven de entree een driehoekig fronton met in haut-reliëf een lauwerkrans. Het dak draagt in het midden een hardstenen monument, bestaande uit een iets tapstoelopende schacht op vierkant grondvlak, dat eindigt met driehoekige frontons. De bekroning bestaat uit een urn met draperie.

Het familiegraf van Arnoldus uit omstreeks 1900 heeft een rechthoekig grondvlak met natuurstenen wanden onder een flauw hellende dekplaten. Er voor is een rechthoekig ommuurd gedeelte met hardstenen hekpijlers, waartussen decoratieve gietijzeren hekjes zijn geplaatst.

Het noordoostelijke gedeelte van de begraafplaats achter het entreecomplex uit 1908 en heeft een rechtlijnige, iets verhoogde, aanleg, waarbij een noordwest-zuidwestlopende hoofdas in het verlengde van het toegangshek ligt. Deze brede oprijlaan wordt ondermeer door coniferen geflankeerd en wordt evenals het oudste deel halverwege doorkruist door een dwarspad met cirkelvormige kruising. Haaks erop liggen diverse paden met grafvelden, van elkaar gescheiden door heggelijnes. Aan straatzijde heeft het padenpatroon een gebogen structuur.

Tussen de diverse monumentale loof- en naaldbomen als kastanje, ceder, teurbeuk, taxus enz., bevinden zich geen beschermenswaardige graven.

Waardering

De Algemene Begraafplaats met grafmonumenten is van algemeen belang vanwege de cultuur- architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van een ontwikkeling in het begrafeniswezen uit het begin van de 19de eeuw, waarbij door een Koninklijk besluit uit 1829 werd bepaald dat begraafplaatsen buiten de bebouwde kom diende te worden aangelegd. De begraafplaats hoort tot de oudste generatie begraafplaatsen.

- vanwege de aanleg in landschappelijke stijl met bijbehorende grafmonumenten met hun gave en karakteristieke, veelal symbolische vormgeving in Neo-Classicistische stijl. Het complex is vrij gaaf wat betreft aanleg en structuur.

- als landschappelijk element aan een uitvalsweg tussen Gorinchem en Arkel

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument